

Quick-scan flora en fauna

Agnietenstraat, Noordpad, Vinkenstraat en Verlengde Hoflaan, Arnhem

In opdracht van: Tsedaka

6 maart 2024

Colofon

© 2024 Laneco / Tsedaka

Tekst en samenstelling: [REDACTED].

Tweede lezer: [REDACTED]

Projectnummer: 186.23.06

In opdracht van: Tsedaka

Wijze van citeren: Beijneveld, B., (2024). Quickscan flora en fauna Agnietenstraat, Noordpad, Vinkenstraat en Verlengde Hoflaan, Arnhem. Laneco, 's-Hertogenbosch.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	5
2	TOETSING.....	7
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	7
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	8
2.3	OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT.....	8
2.4	OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN.....	10
2.5	OMGEVINGSWET – FLORA EN FAUNA ACTIVITEIT	10
2.6	SPECIFIEKE ZORGPLICHT.....	21
3	CONCLUSIE.....	22
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	22
3.2	OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT.....	22
3.3	OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN.....	22
3.4	OMGEVINGSWET – FLORA EN FAUNA ACTIVITEIT.....	22
3.5	CONSEQUENTIES.....	23
4	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER.....	26
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST.....	30

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Deze quickscan betreft de bebouwing aan de Agnietenstraat 69 t/m 79 (oneven), Agnietenstraat 84 + 86, Noordpad 1 t/m 45a (oneven), Vinkenstraat 1 t/m 12, Vinkenstraat 14 t/m 48 (even) en Verlengde Hoflaan 91 t/m 109a te Arnhem. Tsedaka is gestart met het uitwerken van de mogelijkheden voor verduurzaming. Mogelijk dat wordt gekozen voor een concept voor verduurzaming waarbij werkzaamheden aan de schil van het gebouw plaatsvinden. Op basis van deze quickscan krijgt Tsedaka een beeld waar in dat geval rekening mee gehouden moet worden in het kader van de Omgevingswet. Het omliggende groen wordt door de werkzaamheden niet aangetast. In deze quickscan worden de effecten van de werkzaamheden op de lokale flora en fauna in kaart gebracht.

Onderstaande figuur geeft een globaal overzicht van de ligging van de bebouwing.

Figuur 1: globale ligging van de bebouwing in het plangebied te Arnhem (ondergrond: PDOK viewer, 2024).

Laneco heeft de beoogde ingrepen getoetst aan de Omgevingswet en een quickscan flora en fauna uitgevoerd. In deze quickscan zijn de geschiktheid van de habitat voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. De voorliggende quickscan flora en fauna behandelt alle soorten en soortgroepen die in en in de directe omgeving van de bebouwing voor kunnen komen. Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

De bebouwing aan de Agnietenstraat, Noordpad, Vinkenstraat en Verlengde Hoflaan te Arnhem ligt in de bebouwde kom van Arnhem (provincie Gelderland). De bebouwing wordt grofweg begrensd door de Verlengde Hoflaan, Noordpad, Klarendalseweg en de Agnietenstraat.

De bebouwing binnen het plangebied bestaat uit 10 gebouwen die allemaal uit 3 verdiepingen bestaan. De zijn opgebouwd uit bakstenen muren met een spouw. De bebouwing heeft een zadeldak wat is bedekt met dakpannen. Aan de achterkant van de gebouwen zijn op de eerste verdieping balkons en op de begane grond kleine tuinen aanwezig die grotendeels bestaan uit lage struiken, gecultiveerde planten en bestrating. Aan de voorkant van de gebouwen zijn parkeergelegenheden aanwezig en er staan enkele bomen. Foto's van het plangebied zijn te zien in figuur 2.

De werkzaamheden omvatten mogelijk het verduurzamen van de bebouwing op de locatie door na-isolatie en/of overige verduurzamingsmaatregelen. De werkzaamheden hebben enkel effect op de schil van de bebouwing en omliggende meters waar eventueel steigers geplaatst worden. Tijdens het veldbezoek is enkel gebied wat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden valt verkend en beoordeeld.

Figuur 2: overzicht van de bebouwing in het plangebied met linksboven de kopse kant van een de gebouwen, rechtsboven de achterkant, rechtsonder de voorkant en linksonder een foto tussen te gebouwen van het plangebied door met op de achtergrond nog een te onderzoeken gebouw (foto's: Laneco, 2024).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

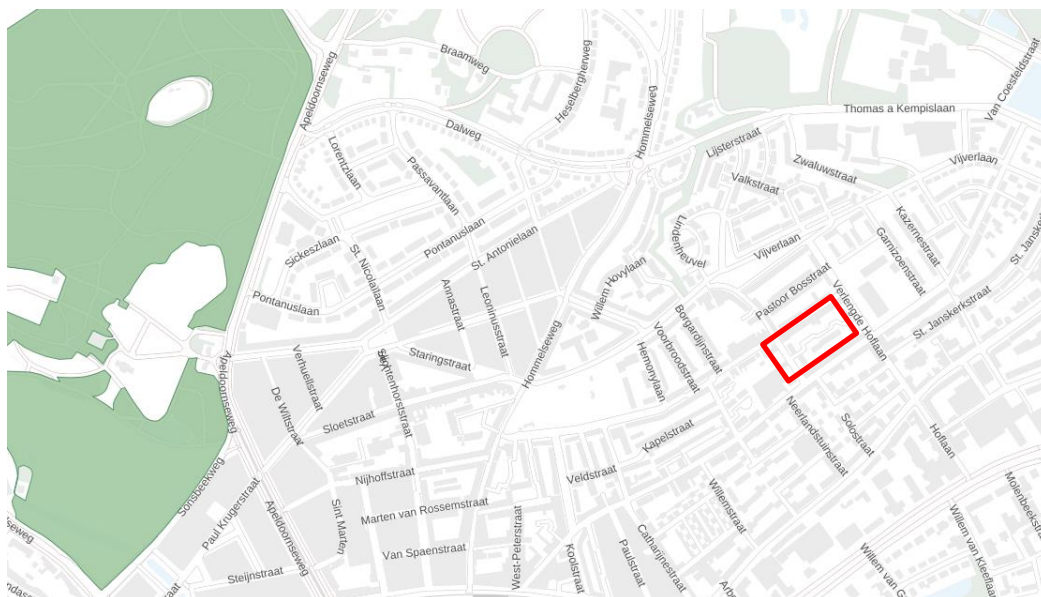
Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 - 2024) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. Omdat dit slechts een indicatie betreft zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom de locatie in de afgelopen 10 jaar. Wanneer naar de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom de locatie.

Een ecooloog van Laneco heeft op 19 januari 2024 de locatie verkend. Tijdens het veldbezoek is enkel gebied wat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden valt verkend en beoordeeld. Doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van de habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie en geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (atlas voor de leefomgeving, 2024a). Door de geplande werkzaamheden zal daarom ook geen NNN-gebied verloren gaan. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied bevindt zich op circa 880 meter ten westen van het plangebied, zie figuur 3. Vanuit het NNN gaat geen externe werking uit. Gezien de lokale aard van ingreep, de afstand naar het NNN gebied en tussenliggende elementen zijn effecten op het NNN-gebied uitgesloten.

Figuur 1: De afstand tussen het plangebied (rode kader) en het dichtstbijzijnde NNN gebied (groene vlak) (Atlas voor de leefomgeving, 2024a)

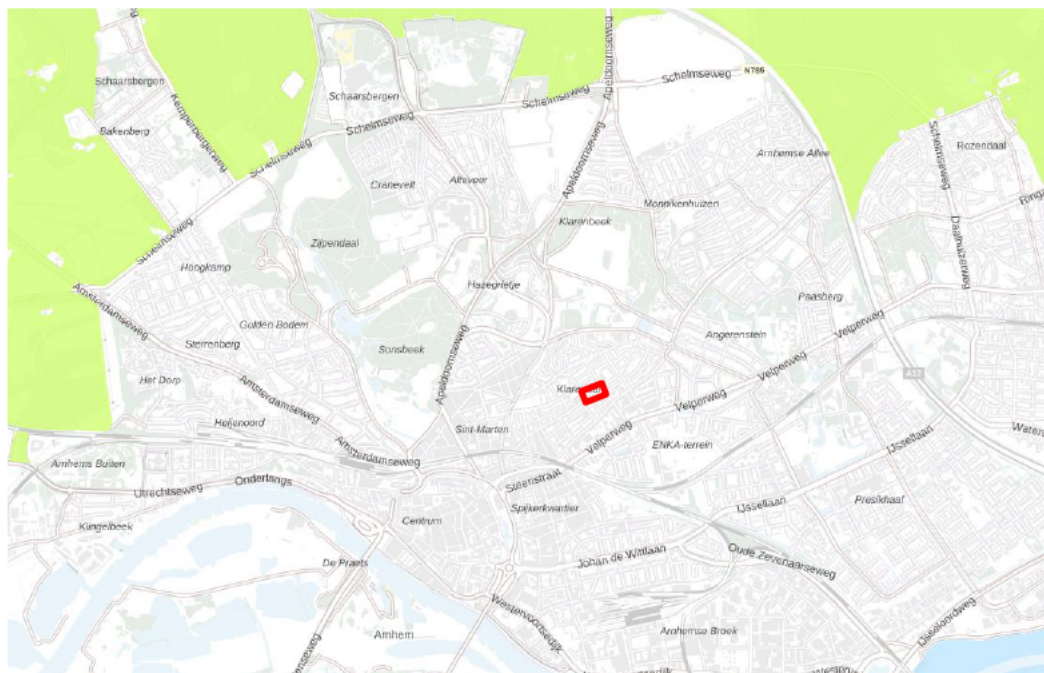
2.2.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere van belang zijnde beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van toepassing in het plangebied (provincie Gelderland, 2023).

2.3 OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT

Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied (Atlas voor de leefomgeving, 2024b). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, 'Veluwe', ligt op circa 2,1 kilometer ten noorden van het plangebied, zie figuur 4. Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid

en trilling, zijn gezien de beperkte ingreep, de afstand en de tussenliggende elementen op voorhand uitgesloten.

Figuur 2: Plangebied (rode vlak) ten opzichte van N2000 gebied 'Veluwe' (groene vlakken) (Atlas voor de leefomgeving, 2024b)

Indien nieuwbouw wordt gerealiseerd en/of een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is, kunnen hogere stikstofemissies in vergelijking met de huidige situatie ontstaan. Om significante effecten op omliggende Natura 2000-gebieden door het project te bepalen, kan een uitgebreidere stikstofberekening voor de aanleg- en gebruiksfase worden uitgevoerd. Omdat de werkzaamheden bestaan uit het isoleren en verduurzamen van de bestaande bebouwing zal de nieuwe situatie significant minder uitstoten van de huidige situatie. Hierdoor is het uitvoeren van een Aerius berekening niet nodig.

2.4 OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied valt binnen de bebouwingscontour houtkap van Arnhem. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is hiermee niet van toepassing.

Voor zover bekend worden er geen bomen verwijderd voor de verduurzaming van het gebouw. Indien bomen gekapt worden zijn de gemeentelijke voorschriften van toepassing.

2.5 OMGEVINGSWET – FLORA EN FAUNA ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet onderdeel soortenbescherming moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Beschermde soorten vaatplanten groeien bovendien voornamelijk in voedselarme gebieden die niet onderhevig zijn aan zware invloed van mensen. Deze habitats zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden niet aanwezig. De locatie bestaat enkel uit de bebouwing, tuin en verharding. Het aanwezige groen dat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden valt is sterk gecultiveerd en wordt intensief beheerd. Het aanwezige groen bestaat uit gazon, gecultiveerde heesters en algemene wilde plantensoorten. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde soorten vaatplanten zijn dan ook uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024b) en Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

In en in directe omgeving van de locatie kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*) en algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten/soortgroepen geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling vanuit de provincie Gelderland een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving het voorkomen bekend van de bever

(*Castor fiber*), boommarter (*Martes martes*), Bunzing (*Mustela putorius*), damhert (*Dama dama*), das (*Meles meles*), edelhert (*Cervus elaphus*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), otter (*Lutra lutra*), steenmarter (*Martes foina*), wezel (*Mustela nivalis*) en wild zwijn (*Sus scrofa*).

Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rivieren en meren omzoomd door (broek)bossen met bomen als wilg en populier. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste, maar ze gebruiken ook oevers zonder bos. Er is geen voorkeur voor stromend of stilstaand water, maar een waterdiepte van minimaal 50 cm is een vereiste. Otter is voor zijn leefgebied afhankelijk van soortgelijke habitats met visrijk water met structuurrijke oevers met voldoende dekking. De locatie is gelegen in stedelijk gebied. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is geen geschikt habitat voor bever aanwezig. Negatieve effecten van de werkzaamheden op bever en otter zijn uitgesloten.

De boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten in een bosrijke omgeving. Ook de eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving. De locatie bestaat uit binnenstedelijke bebouwing en is compleet gecultiveerd, verhard en bebouwd. Het habitat voor deze soorten is dan ook niet aanwezig en wordt derhalve niet aangetast door de geplande werkzaamheden. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentieel leefgebied van deze soorten is uitgesloten.

Damhert, edelhert en wild zwijn zijn voor hun leefgebied afhankelijk van uitgestrekte bossen, heide en extensief beheerde weides. Binnen het plangebied zijn deze biotopen niet aanwezig waardoor negatieve effecten op deze soorten kunnen worden uitgesloten.

De das komt voor in kleinschalig agrarisch landschap en bos met landschapselementen zoals bosjes, heggen en houtwallen. De locatie is gelegen in stedelijk gebied. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is geen geschikt habitat voor das aanwezig. Negatieve effecten van de werkzaamheden op das zijn uitgesloten.

Bunzing is vooral te vinden in kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en groene lijnelementen. Hermelijn komt voor in verschillende soorten habitat zoals graslanden, akkers, kleinschalig landschappen, bossen en duinen, en selecteren het leefgebied op de aanwezigheid van schuilmogelijkheden. De wezel komt in veel soorten habitats voor, van graslanden tot bossen, zolang zijn voornaamste voedsel – woelmuizen – aanwezig zijn. Hij geeft de voorkeur aan habitats met groene elementen, zoals houtwallen, hagen en bosjes. Gelet op de ligging in het stedelijk gebied van Arnhem en de invloedssfeer van de werkzaamheden, zijn deze habitats niet aanwezig binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Geschikte verblijfplaatsen worden ook niet waargenomen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op kleine marterachtigen zijn daarom uitgesloten.

De steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die onder andere binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalig cultuurlandschap met toegankelijke gebouwen en schuurtjes, heggen en geriefhoutbosjes. Tegenwoordig komt de steenmarter ook voor in steden, waar structuurrijke groenstroken, groene tuinen en goed toegankelijke huizen belangrijk zijn om te kunnen foerageren en om te gebruiken als schuil- en rustplaats. Het territorium van een steenmarter kan variëren van 80 tot 700 hectare en binnen dit leefgebied zijn tot wel tientallen schuilplaatsen die in wisselende frequentie worden gebruikt. Openingen van 9 centimeter of groter kunnen steenmarter toegang geven tot achterliggende ruimtes waar hij kan verblijven. In de bebouwing binnen het plangebied zijn geen potentieel geschikte verblijfplaatsen van steenmarter aanwezig. Negatieve effecten van de werkzaamheden op steenmarter is daarom uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen wordt de aanwezigheid van bovengenoemde beschermde soorten grondgebonden zoogdieren binnen de compleet in cultuur gebrachte, en grotendeels verharde locatie uitgesloten. Nader onderzoek naar deze grondgebonden zoogdieren is niet nodig. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de Zorgplicht.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen op en in de omgeving van de locatie zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024b), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016), en de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten

in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Omgevingswet.

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen binnen de provincie Gelderland en de ruime omgeving van het plangebied, verschillende soorten vleermuizen voor zoals baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), Bechsteins vleermuis (*Myotis bechsteinii*), bosvleermuis (*Nyctalus leiseri*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*), vale vleermuis (*Myotis myotis*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de bosvleermuis, franjestaart, rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonend. De Bechsteins vleermuis, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en vale vleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis en meervleermuis zijn overwegend gebouwgebonden.

Foerageergebied en vliegroutes

Van vleermuizen is bekend dat zij lijnelementen, zoals bomenrijen of bebouwing, gebruiken als vliegroute van en naar foerageergebieden en verblijfplaatsen. Halfopen en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, weilanden, tuinen en parken worden door verschillende vleermuissoorten gebruikt als foerageergebied. De locatie is verhard en bebouwd. De bebouwing kan samen met de woonhuizen en opgaand groen in de directe omgeving een lijnelement vormen voor vleermuizen. Door de geplande werkzaamheden verdwijnt de bebouwing niet en blijft het potentiële lijnelement intact. Daarnaast zijn in de omgeving ook geschikte alternatieven aanwezig.

De directe omgeving rondom de bebouwing kan onderdeel zijn van het foerageergebied van vleermuizen door het opgaande groen. Er zullen enkel werkzaamheden aan de bebouwing plaatsvinden. Het opgaande groen in de omgeving en de bebouwing zelf blijven dan ook intact, de werkzaamheden hebben daarom geen effect op het foerageergebied van vleermuizen in de omgeving mits uitstraling van verlichting wordt beperkt. Het potentiële lijnelement en het potentiële foerageergebied wordt niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden. Negatieve effecten op essentiële foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn daarom uitgesloten.

Verblijfplaatsen

De bomen in de directe omgeving van de locatie, en daarmee potentiële verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen, zullen niet worden aangetast door de werkzaamheden. De werkzaamheden beperken zich tot de schil van de bebouwing. Potentieel aanwezige verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen in de bomen in de omgeving zullen dan ook niet worden aangetast.

Voor vleermuizen zijn gaten of spleten van 1 centimeter of groter geschikt om in te verblijven of om achterliggende ruimtes te bereiken. In de muren van de bebouwing zijn meerdere open stootvoegen aanwezig en bij de kopse kant van de gebouwen is ruimte aanwezig tussen de kantpannen en de muur. De bebouwing op de locatie is door de aanwezigheid van deze openingen, die toegang bieden tot potentiële verblijfplaatsen, geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In figuur 5 zijn deze potentiële openingen voor verblijfplaatsen afgebeeld.

Figuur 5: de aanwezige openingen in het gebouw die potentieel als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen.

De gewone grootoorvleermuis jaagt in de directe omgeving en volgen hagen en houtwallen, maar vooral langs bos of kleinschalig landschap. Deze elementen zijn niet aanwezig in of nabij het plangebied. Daarom is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis in de bebouwing binnen het plangebied uitgesloten.

Verblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis bevinden zich in muurspleten en zolderruimtes van hoge gebouwen. Paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis bevinden zich voornamelijk aan de kust. Het plangebied is niet nabij de kust en heeft slechts een geringe hoogte, waardoor paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten. Dat de bebouwing binnen het plangebied zou kunnen dienen als kraamverblijfplaats kan niet worden uitgesloten.

Gezien de ligging van de bebouwing ten opzichte van trekroutes van meervleermuis en tussenliggende alternatieven zijn paarverblijfplaatsen van meervleermuis uitgesloten.

De mogelijk aanwezige ruimtes zijn geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. De mogelijk aanwezige ruimtes zijn ook geschikt als zomer- en kraamverblijfplaats van meervleermuis en tweekleurige vleermuis.

Een verblijfplaats van baardvleermuis wordt niet verwacht in de bebouwing, omdat deze soort vooral aangetroffen wordt in bossen, bosranden en ander kleinschalige gesloten landschappen.

Gezien de geringe grootte van de bebouwing binnen het plangebied kunnen massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis worden uitgesloten.

Conclusie

De bebouwing en het opgaande groen in de omgeving kunnen onderdeel zijn van een lijnelement en het foerageergebied van vleermuizen. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied en lijnelementen aanwezig. Doordat de werkzaamheden zich beperken tot de schil van de bebouwing en deze blijft bestaan, worden het potentiële lijnelement en het potentiële foerageergebied niet aangetast. Nader onderzoek naar deze onderdelen van het leefgebied van vleermuizen is niet nodig.

De bomen in de directe omgeving van de locatie, en daarmee potentiële verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, zullen niet worden aangetast. Potentieel aanwezige verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in de bomen in de omgeving zullen dan ook niet worden aangetast.

De bebouwing is potentieel geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. De mogelijk aanwezige ruimtes zijn ook geschikt als zomer- en kraamverblijfplaats van meervleermuis en tweekleurige vleermuis.

2.5.4 Vogels

Alle vogels zijn beschermd in de Omgevingswet. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan. Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

-
1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
 2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
 3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld: kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
 4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Omgevingswet. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

In de provincie Gelderland komen volgens de verspreidingsgegevens de soorten boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus, kerkuil, ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil, roek (*Corvus frugilegus*), slechtvalk (*Falco peregrinus*) sperwer (*Accipiter nisus*), steenuil, wespandief (*Pernis apivorus*) en zwarte wouw (*Milvus migrans*) voor.

De ooievaar komt voor in agrarische gebieden zoals extensief beheerde weilanden en maakt voor het nest vaak gebruik van hoge bomen, kunstmatige nestgelegenheden, telefoonpalen, schoorstenen, kerkstorens en hoogspanningsmasten. De grote gele kwikstaart nestelt graag langs snelstromende beken en rivieren in natuurlijke oevers, onder bruggen, bij watermolens en stuwten. Omdat geschikte habitats voor de ooievaar en grote gele kwikstaart niet aanwezig zijn op de locatie, is aanwezigheid van nestplaatsen van deze soorten uitgesloten.

De ransuil leeft in verschillende habitats en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksternesten om in te broeden. Ransuilen broeden voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen, vooral in naaldbomen. In en rondom de locatie zijn geen geschikte nesten of nestplekken voor ransuil aanwezig. De aanwezigheid van nest- en rustplaatsen van deze soorten kan daarom worden uitgesloten. Negatieve effecten op ransuil zijn dan ook uitgesloten.

De steenuil en kerkuil komen voor in half open agrarisch landschap. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen en zijn veelal afhankelijk van nestkasten. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op

boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. In en rondom de bebouwing zijn deze habitats en potentiële nestplaatsen niet aanwezig. Negatieve effecten op steen- en kerkuil zijn uitgesloten.

Roeken leven in grote kolonies en maken meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. De locatie is grotendeels bebouwd en rondom de bebouwing zijn geen bomen met geschikte nesten aanwezig. Negatieve effecten op nestplaatsen van roek zijn uitgesloten.

Roofvogels broeden zowel in cultuur- (bijvoorbeeld de sperwer), half open cultuur- (bijvoorbeeld de boomvalk) en natuurlandschappen (bijvoorbeeld de buizerd, havik en wespandief). Door het ontbreken van bomen met geschikte nesten binnen het plangebied, kunnen broedplaatsen van deze roofvogelsoorten worden uitgesloten. Mogelijk wordt het plangebied als foerageergebied gebruikt, dit zal niet verdwijnen en in de omgeving zal altijd ook voldoende alternatief foerageergebied aanwezig zijn. Negatieve effecten op roofvogels of essentiële onderdelen van het leefgebied van deze soorten door de werkzaamheden zijn dan ook uitgesloten.

De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden. De rest van het jaar vliegt en rust de vogel op thermiek. Het nestmateriaal bestaat uit strootjes en veren die in de lucht worden verzameld. De gierzwaluw is een erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. De soort broedt graag in kolonies. Gierzwaluw maakt zijn nest op beschutte plaatsen onder pannen of andere besloten delen van gebouwen. Gierzwaluwen hebben een minimale invliegopening van 3 centimeter nodig met achterliggende ruimte voor de nestplaats. De ruimte tussen de kantpannen en de muur aan de kopse kanten van de gebouwen bieden toegang tot achterliggende nestplaatsen voor gierzwaluwen. De aanwezigheid van nestplaatsen van gierzwaluw binnen de bebouwing kan hierdoor niet worden uitgesloten. In figuur 5 zijn deze potentiële openingen voor verblijfplaatsen afgebeeld op de linker afbeelding.

De huismus is een standvogel in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn. Openingen met een diameter van 3 centimeter of groter zijn geschikt voor huismus wanneer achterliggend voldoende ruimte aanwezig is om een nest te bouwen. Er is onder de dakpannen bij de gebouwen ruimte aanwezig die zou kunnen dienen als nestplaats voor huismussen. Deze ruimte kan mogelijk via de dakgoot en tussen de kantpannen en de muur bereikt worden. Ook is er op de kopse kant van een van de gebouwen klimop aanwezig die kan dienen als nestplaats. De aanwezigheid van nestplaatsen van huismus binnen de bebouwing kan

hierdoor niet worden uitgesloten. In figuur 6 zijn deze potentiële openingen voor verblijfplaatsen afgebeeld.

Figuur 6: overzicht van de bebouwing met de klimop welke geschikt is als nestplaats voor huismus en een kopse kant waar ruimte aanwezig is tussen de kantpannen en de muur via waar huismus en gierzwaluw achtergelegen nestplaatsen kunnen bereiken.

De slechtvalk broedt op richels, nestkasten, oude (kraaien)nesten of los grind en jaagt tot kilometers van de nestplaats. In Nederland broedt deze soort vaak in hoge gebouwen in de stedelijke omgeving en op hoogspanningsmasten. De bebouwing hebben slechts een geringe hoogte waardoor het niet geschikt is als nestplaats. In de bomen in het plangebied zijn geen geschikte nesten aangetroffen. De aanwezigheid van nestplaatsen van slechtvalk is daarom uitgesloten.

De directe omgeving van de locatie biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals ekster en koolmees. Soorten van deze lijst vallen onder de bescherming van de Omgevingswet als er effecten op populatieniveau op kunnen treden door een ingreep. De directe omgeving van de locatie wordt door de geplande werkzaamheden niet aangetast, omdat de werkzaamheden zich beperken tot de schil van de bebouwing. Effecten op deze beschermde soorten worden dan ook niet verwacht.

Conclusie

In de gebouwen binnen het plangebied kunnen nestplaatsen van huismus en gierzwaluw niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soorten is dan ook noodzakelijk.

De start van de werkzaamheden moet buiten het broedseizoen plaatsvinden, dat globaal loopt van half maart tot half juni, om het verstoren van actieve nesten van broedvogels te voorkomen. De werkzaamheden mogen alleen in het broedseizoen gestart worden als er een door een deskundig ecooloog gerichte controle naar broedvogels is gedaan binnen drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden, waarbij actieve nesten binnen de invloedsferen van de werkzaamheden zijn uitgesloten.

2.5.5 Amfibieën

Van de niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde soorten amfibieën zijn uit de omgeving van de locatie recente waarnemingen bekend van de alpenwatersalamander (*Ichtyosaura alpestris*), heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*), rugstreeppad (*Bufo calamita*) en vinpootsalamander (*Lissotriton helveticus*) (NDFF, 2014 t/m 2024c).

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Het landhabitat bevindt zich veelal in de directe omgeving van het voortplantingswater. De locatie is volledig verhard of in cultuur gebracht. Binnen de invloedssfeer komt geen geschikt voortplantingswater voor. Vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater en landhabitat is het voorkomen van deze soorten uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde amfibieënsoorten zijn daarom uitgesloten.

2.5.6 Reptielen

In de omgeving van de locatie is het voorkomen van de nationaal en Europees beschermde soorten adder (*Vipera berus*) gladde slang (*Coronella austriaca*), hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), ringslang (*Natrix natrix*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*) bekend (NDFF, 2014 t/m 2024d).

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Omgevingswet beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Door de mate van cultivering en verharding zijn dergelijke biotopen op locatie niet aanwezig. De aanwezigheid van beschermde reptielen en daarmee negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

2.5.7 Overige soortgroepen

Beschermde vissoorten, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De soorten hebben natuurlijke waterlichamen, specifieke waardplanten of natuurlijke biotopen nodig zoals heide, bos, heischraal grasland en/of kleine landschapselementen nodig binnen hun leefgebied. Dergelijke biotopen zijn niet aanwezig wegens ontbreken van oppervlaktewater en het

stedelijke en sterk gecultiveerde karakter van de locaties. De geschikte habitats en waterlichamen voor deze soorten zijn dan ook niet aanwezig. Zowel de aanwezigheid van deze soorten, als negatieve effecten op beschermde vissen, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen zijn dan ook uitgesloten.

2.6 SPECIFIEKE ZORGPLICHT

In de Omgevingswet is voor alle natuuractiviteiten (Natura2000, houtopstanden en flora en fauna) een specifieke zorgplicht van toepassing. Deze specifieke zorgplicht is van toepassing bij alle activiteiten die effecten kunnen hebben op natuurwaarden, als men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving.

Bij het artikel in het Bal over een specifieke zorgplicht staat meestal een verplichting in drie stappen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
 - Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
 - Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
- (IPLO, 2024)

Naast het voorkomen van onnodig lijden (artikel 11.28, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)), zijn maatregelen nodig om soorten te beschermen, maar ook om effecten op die soorten ongedaan te maken. De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten; waarbij onder andere 'Rode Lijst soorten' specifiek worden benoemd.

In deze QuickScan is voor het onderdeel flora- en fauna-activiteiten daarom, op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF en BESI, nagegaan of er in en direct nabij het plangebied soorten te verwachten zijn o.a. van de Rode lijsten. Vervolgens is op basis van de aanwezige biotopen die zijn geconstateerd bij het veldonderzoek nagegaan of deze soorten op de locatie voorkomen waar de activiteit wordt uitgevoerd. Omdat vrijwel overal wel flora en fauna voorkomt, is gefocust op het voorkomen van doden en verwonden en het in de nieuwe situatie weer creëren van leefgebied voor de zeldzamere 'Rode lijst soorten' die negatief door de ingreep worden beïnvloed.

Dit resulteert in de volgende maatregelen:

- Behoud begroeiing van klimop als leefgebied voor diverse vogelsoorten;
- Indien openbaar groen verloren gaat als gevolg van voorgenomen werkzaamheden, vergelijkbare beplanting terugbrengen om te voorkomen dat habitat van bedreigde soorten verloren gaat.

3 CONCLUSIE

Tsedaka is voor de bebouwing aan de Agnietenstraat, Noordpad, Vinkenstraat en Verlengde Hoflaan te Arnhem (provincie Gelderland) voornemens om verduurzamings- en/of verbouwingsmaatregelen aan de bebouwing uit te laten voeren. Voordat de werkzaamheden plaatsvinden, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht. Dit is gedaan door middels een veldbezoek op locatie en door een inschatting te maken van de potentieel aanwezige beschermde soorten aan de hand van de habitatinschatting in het veld en literatuuronderzoek.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Door de geplande werkzaamheden zal geen NNN-gebied verloren gaan. Gezien de lokale aard van ingreep, de huidige situatie en tussenliggende elementen zijn effecten op het dichtstbijzijnde NNN-gebied niet te verwachten.

3.2 OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Veluwe' ligt op 2,1 kilometer ten noorden van het plangebied. Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand en tussenliggende elementen op voorhand uitgesloten. Omdat de werkzaamheden bestaan uit het isoleren en verduurzamen van de bestaande bebouwing zal de nieuwe situatie significant minder uitstoten van de huidige situatie. Hierdoor is het uitvoeren van een Aerius berekening niet nodig.

3.3 OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt binnen de bebouwingscontour houtkap van Arnhem. Het onderdeel houtopstanden is dan ook niet van toepassing. Indien in het plangebied bomen worden gekapt dient te worden voldaan aan de bepalingen uit het gemeentelijke beleid.

3.4 OMGEVINGSWET – FLORA EN FAUNA ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet moet worden getoetst of er door de ingreep sprake is van negatieve effecten op (potentiële) vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van (beschermde) plant- en diersoorten.

Voordat de geplande werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden is nader onderzoek nodig naar gierzwaluw, huismus en gebouwbewonende vleermuizen. Op de locatie zijn

potentiële nestplaatsen van gierzwaluw en huismus en zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, niet uit te sluiten. De mogelijk aanwezige ruimtes zijn ook geschikt als zomer- en kraamverblijfplaats van meervleermuis en tweekleurige vleermuis. Nader onderzoek moet uitwijzen of deze soorten daadwerkelijk gebruik maken van de bebouwing.

Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten is de aanwezigheid van overige beschermde soorten op de locatie uitgesloten.

3.5 CONSEQUENTIES

Wanneer de werkzaamheden aan de schil worden uitgevoerd is nader onderzoek nodig naar gebouw bewonende vleermuizen. In het kader van de Omgevingswet dient te worden nagegaan of vaste rusten verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast. Dit kan niet worden uitgesloten zonder nader veldonderzoek voor de in de vorige paragraaf genoemde soort:

- Gebouw bewonende vleermuizen, verblijfplaatsen. Onderzoek conform het vleermuisprotocol 2021 bestaat uit:
 - 3 onderzoeksrondes in de periode 15 mei t/m 15 juli (kraamseizoen).
 - 2 onderzoeksrondes in de periode 15 augustus t/m 30 september (paarseizoen).
- Gierzwaluwen, nestlocaties. Onderzoek conform het soortinventarisatieprotocol Netwerk Groene Bureaus.
 - 2 onderzoeksrondes in de periode 15 juni t/m 15 juli
- Huismussen, nestlocaties. Onderzoek conform het soortinventarisatieprotocol Netwerk Groene Bureaus.
 - 2 onderzoeksrondes in de periode 1 april t/m 15 mei

3.5.1 Algemene voorwaarden

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) op de locatie door een ervaren ecooloog mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:

-
- Werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - Het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van een natuurinclusieve inrichting en een verhoging van de biodiversiteit:

- Gebruik bij de inrichting voor nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de omgeving.
- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), bosroos (*Rosa arvensis*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dergelijke soorten bevorderen de aanwezigheid van een keten aan soorten (zoals insecten, vogels en vleermuizen). Ook is het aangeraden om gevarieerde plantensoorten te gebruiken zodat voedselmogelijkheden voor vogels en insecten verspreid zijn over het jaar.
- De bebouwing kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 cm breed bij 5 cm hoog aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- De bebouwing kan ook geschikt worden gemaakt voor huismus en gierzwaluw door bijvoorbeeld:
 - Het plaatsen van gevelkasten;
 - Het plaatsen van inbouwstenen;
 - Het twee pannen hoger plaatsen van vogelschroot;
 - Het laten oversteken van de nokpannen en het opruwen van de windveren onder de nokpannen.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 Omgevingswet

1.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.2.2 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Omgevingswet valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Omgevingswet om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een vergunning of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Omgevingswet als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwingscontour houtkap' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.2.3 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Omgevingswet altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites

BIJ12 (2023) Gierzwaluw. Kennisdocument. Geraadpleegd januari 2024 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf. Utrecht.

BIJ12 (2023) Huismus. Kennisdocument. Geraadpleegd januari 2024 van <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>. Utrecht.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2024b. *Natura 2000 gebieden*. Geraadpleegd in januari 2024 van <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2024a. *Natuurnetwerk Nederland (EHS)*. Geraadpleegd in januari 2024 van <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

NDFF & RAVON, 2024c. NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd in januari 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>.

NDFF & RAVON, 2024d. NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd in januari 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>.

NDFF & VAATPLANTEN, 2024a. NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten. Geraadpleegd in januari 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>.

NDFF & ZOOGDIEREN, 2024b. NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd in januari 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>.

PDOK Viewer (2024) PDOK. Geraadpleegd januari 2024 van www.pdok.nl/viewer/#